

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 7924
Tarih : 29.06.2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

15/5/1959 tarihli ve 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Muazzez ORHAN IŞIK

Van Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Takım Komisyon	- Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm - Tarım, Orman ve Köylükleri
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih :	30 Haziran 2020
Esas No: 2/3000	

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BSK LIGI
29 Haziran 2020
Numara.

TBMM
GELEN EVRAK
29 Haziran 2020
No: 672914
EBYS'ye AKTARILMISTIR

GENEL GEREKÇE

İran'ın Xoy kenti merkezli, 23 Şubat 2020 tarihinden yaşanan deprem; Van ilimizin Başkale ilçesi ve çevresinde şiddetli bir şekilde hissedilmiştir. Türkiye saati ile 08:52'de merkez üssü Mw 5.9 büyüklüğünde, yerin 14.9 km derininde meydana gelen bu depremin en yakın yerleşim birimi olan Van ilinin Başkale ilçesine bağlı Kaşkol köyüne uzaklığı 10.33 km'dir. Bu depremden yaklaşık 10 saat sonra Türkiye saati ile 19.00'da merkez üssü yine Xoy (İran) olan Mw 5.9 büyüklüğünde bir deprem daha meydana gelmiştir. İlk depremden, 25.02.2020 16.00'a kadar geçen zamanda, 262 artçı deprem kaydedilmiştir. Meydana gelen ilk depremin belirgin süresi ilk hesaplamalara göre 24 sn. ikinci depremin belirgin süresi ise 31 sn. olarak hesaplanmıştır. Depremde kerpiç yapılar tamamen yıkılmıştır. Bu yapılarda can ve mal kaybı meydana gelmiştir. 10 yurttaşın yaşamını yitirdiği 64 kişinin yaralandığı depremden yüzlerce hane etkilenmiştir. Deprem bölgeyi ekonomik açıdan etkilemiş ve bölge ekonomisi için kritik öneme sahip çok sayıda evcil hayvan da depremden telef olmuştur. Başkale ve Saray ilçesine bağlı mahallelerde 233 ahır yıkılırken, 3 bin 329 küçükbaş, 72 büyükbaş hayvan telef olmuştur.

Şubat-Haziran 2020 döneminde geçen süreye ve yapılan dayanışma girişimlerine rağmen Van ili Başkale ilçesi Özpınar (Elbês), Gelenler (Kêrhati), Güvendik (Elezi) ve Kaşkol (Qalkol) mahallerinde depremin yaraları sarılamamış, hane sorunu çözülememiş ve özellikle temel ekonomik faaliyet olan hayvancılık için gerekli barınaklar oluşturulamamıştır. Bu süreçte yaşanan artçı depremlerin yanı sıra, 25-28 Mayıs 2020 tarihleri arasında yaşanan don ve fırtına olaylarının etkisiyle depremzedelere ait küçük baş hayvanların telef olduğu vakalar yaşanmıştır. Deprem sonrası uygun haneler ve barınakların hızlı bir şekilde depremzedelere ulaştırılması gereklidir. Yaşanan bu afetler sebebiyle mağdur olan çiftçiler çok zor dönemler yaşamaktadır. Ortaya çıkan maddi zararın hızlı bir şekilde telafi edilmesi gereklidir. Geline aşamada depremzedelerin zararları tam olarak karşılanmamış ve sürdürülebilir bir yapı kurulmamıştır.

25 Haziran 2020 tarihinde 13:03'te Saray/Kargalı Merkezli yaşanan 5,4 şiddetindeki deprem ile bir kere daha toprak ev ve ahırların büyük riskler barındırdığı ve bölgenin bir bütün olarak deprem önlemleri almak amacıyla denetimden geçirilmesi gerektiği açığa çıkmıştır. 17 mahallenin etkilendiği bu depremden de büyük maddi hasar açığa çıkmıştır. Deprem Hakkari ve Bitlis illerinde de hissedilmiştir.

Öte yandan COVID-19 nedeniyle durgunluk aşamasına gelen temel ekonomik faaliyetlerin de etkisiyle çok ciddi bir işsizlik ve yoksullaşma riski ortaya çıkmış ve bölgedeki nüfus için toplumsal bir tehdit haline gelmiştir. Hem üreticilerin hem de diğer çalışanların mağduriyetlerinin giderilmesi amacıyla kanun teklifimiz ile Başkale, Özalp ve Saray ilçeleri ve çevresi afet bölgesi ilan edilmektedir.

MADDE GEREKÇESİ

MADDE 1 – Gerçekleşen afetlerden dolayı Başkale-Özalp-Saray ilçeleri ve çevrelerinde oluşan zararların tazmini ve olası afetlere hazırlık yapılması amaçlanmaktadır.

MADDE 2 – Yürürlük maddesidir.

MADDE 3 – Yürütme maddesidir.

**15/5/1959 TARİHLİ VE 7269 SAYILI UMUMİ HAYATA MÜESSİR AFETLER
DOLAYISIYLA ALINACAK TEDBİRLERLE YAPILACAK YARDIMLARA DAİR
KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1 – 15/5/1959 tarihli ve 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 27 –

Van İli Başkale, Özalp ve Saray ilçelerinde ve çevrelerinde 2020 yılında yaşanan deprem, fırtına ve don afetlerinin ortaya çıkardığı olumsuzluklardan ötürü etkilenen bölgeler afet bölgesi ilan edilmiştir.

Bu afet bölgesi ilan edilen yerlerde çiftçilerin, ekonomik faaliyeti afet nedeniyle zarar görenlerin ve diğer çalışanların alacakları yardım ve kredilerde bu kanun hükümleri uygulanır.

Van İli Başkale İlçesi ve çevresinde 23/02/2020 tarihinde meydana gelen, Özalp ve Saray ilçesinde 25/06/2020 tarihinde meydana gelen ve genel hayata etkili olan deprem afetleri ve Mayıs ayı içerisinde yaşanan fırtına ve don afetleri nedeniyle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı fen heyetleri tarafından tespit edilmiş olan yıkık veya ağır hasarlı konut, işyeri ve ahır sahibi afetzedeler için bu Kanun hükümleri gereğince hak sahibi olmak ve faizsiz borçlandırmaları yapılmak kaydıyla konut, işyeri, ahır ve her türlü alt yapı ve sosyal donatıların inşası veya faizsiz kredi desteği sağlanması ile orta hasarlı olduğu tespit edilen konut, işyeri veya ahır sahibi afetzedelere bu Kanun hükümleri gereğince hak sahibi olmak veya faizsiz borçlandırmaları yapılmak kaydıyla kredi desteği sağlanmasına ilişkin olarak bu Kanunun 29 uncu maddesinin sekizinci fıkrasında belirtilen hususlar aranmaksızın işlem yapılır. (1)

(2) Birinci fıkrada belirtilen işlemlerin yapılmasında bu Kanunun 29 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan kısıtlamalar uygulanmaz.

MADDE 2 – Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu kanun hükümleri Cumhurbaşkanlığı tarafından yürütülür.